

Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego

Prawa i obowiązki ucznia

1. Uczeń ma prawo:

- znać zakres materiału przewidzianego do realizacji w bieżącym roku szkolnym,
- znać z wyprzedzeniem termin pracy klasowej lub sprawdzianu z większej partii materiału, przeprowadzonego w formie tradycyjnej lub zdalnej,
- znać tytuł lektury omawianej na lekcjach i termin jej realizacji,
- poprawić ocenę niedostateczną z pracy klasowej, domowej, wypracowania zdalnego czy odpowiedzi ustnej w okresie 7 dni od daty wpisania tej oceny do dziennika, w porozumieniu z nauczycielem języka polskiego.

W wypadku usprawiedliwionej nieobecności okres ten ulega stosownemu przedłużeniu. Prawo do poprawy nie dotyczy ocen niedostatecznych uzyskanych w związku z korzystaniem z niedozwolonych pomocy lub zakłócaniem przebiegu sprawdzianu.

2. Uczeń jest zobowiązany do:

- uczestniczenia w zajęciach lekcyjnych z języka polskiego, odbywających się w szkole lub w formie zdalnej,
- dostarczania w wyznaczonym terminie prac domowych, projektów itp. ,
- przeczytania lektury w wyznaczonym terminie,
- prowadzenia zeszytu i sporządzania notatek z każdej lekcji,
- obecności na zapowiedzianych wcześniej zadaniach klasowych, sprawdzianach, sprawdzianach zdalnych; uczeń nieobecny na ważnym sprawdzianie jest zobowiązany do napisania go na kolejnej lekcji, bez specjalnej zapowiedzi; w wypadku odmowy, uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną. W uzasadnionych wypadkach, np. po dłuższej usprawiedliwionej nieobecności, uczeń ma prawo ustalić z nauczycielem datę pisania sprawdzianu w pierwszym terminie.

Wymagania edukacyjne

Prace pisemne:

- prace klasowe, domowe, zdalne obejmują różnorodne formy np. test (otwarty i zamknięty), sprawdzian z lektury, sprawdzian z wiadomości o epoce, sprawdzian typu maturalnego (tzw. test czytania ze zrozumieniem, wypracowanie); ich celem jest sprawdzenie wiedzy, umiejętności i sprawności językowej ucznia,
- wypracowania są zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem i dotyczą istotnej partii materiału,
- na marginesie prac pisemnych nauczyciel zaznacza uwagi dotyczące zawartości merytorycznej, języka, stylu i zapisu,
- uczeń może zgłosić gotowość poprawy oceny niedostatecznej w ciągu 7 dni od daty wpisania jej do dziennika.

Wypowiedzi ustne:

- wypowiedzi ustne obejmują różnorodne formy np.: odpowiedzi z bieżącego materiału, ze szczególnym uwzględnieniem znajomości lektur, powtórki wiadomości, udział w dyskusji czy pracach zespołowych, wygłoszenie referatu, aktywność na lekcji, także zdalnej.

Ocenianie ucznia:

Przy ocenianiu ucznia brane są pod uwagę następujące czynniki:

1. merytoryczne przygotowanie do zajęć (szczególnie: znajomość treści lektur oraz podstawowych pojęć historycznoliterackich i teoretycznoliterackich),
2. zdolność przekładania wiedzy na umiejętności (szczególnie: podczas formułowania wypowiedzi pisemnych i ustnych),
3. aktywność na zajęciach,
4. systematyczność, obowiązkowość,
5. sprawność językowa (w mowie i piśmie),
6. samodzielność sądów, niezależność myślenia,
7. uczestnictwo w kulturze, lektury własne, udział w olimpiadach, konkursach,
8. wizerunek ucznia na tle klasy,
9. stosunek ucznia do przedmiotu.

Kryteria ocen z języka polskiego

niedostateczny – Uczeń nie opanował wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej, nie zna treści lektur, nie potrafi udzielić poprawnej odpowiedzi, nawet przy pomocy nauczyciela, popełnia rażące błędy rzeczowe, kompozycyjne, stylistyczne, składniowe, ortograficzne itd., wykazuje lekceważący stosunek do przedmiotu.

dopuszczający – Uczeń ma braki w wiadomościach i umiejętnościach określonych w podstawie programowej; formułuje sądy, opinie, wnioski oraz wykonuje ćwiczenia z pomocą nauczyciela, wypowiada się z trudnością w określonych formach wypowiedzi (np. rozprawka), ma trudności w rozróżnianiu rodzajów i gatunków literackich oraz charakterystyce epok historycznoliterackich, popełnia błędy rzeczowe, kompozycyjne, stylistyczne, składniowe, ortograficzne, posługuje się ubogim słownictwem oraz nieudolnym stylem. **Braki te jednak nie przekreślają możliwości uzyskania przez ucznia podstawowej wiedzy i umiejętności.**

dostateczny – Uczeń opanował wiadomości i umiejętności na poziomie nie przekraczającym wymagań zawartych w podstawie programowej, zna treść i problematykę lektur objętych programem nauczania, posiada podstawowe wiadomości o epokach, zna i potrafi scharakteryzować podstawowe pojęcia z teorii literatury, formułuje stereotypowe sądy i opinie na temat wartości uniwersalnych zawartych w tekstach literackich. Uczeń redaguje wypowiedzi (pisemne i ustne) trójdzielnie – dopuszczalne są zakłócenia w spójności, wypowiada się w określonych formach, zachowując niektóre ich wyróżniki; wypowiada się nie zawsze zgodnie z zasadami gramatyki polskiej, posługuje się mało zróżnicowaną składnią i słownictwem, nie popełnia rażących błędów rzeczowych.

dobry – Uczeń opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej, zna fakty i pojęcia dotyczące epok, swobodnie je charakteryzuje, zna i potrafi wykorzystać w ćwiczeniach wiadomości z nauki o języku. Formułuje własne sądy na temat wartości uniwersalnych zawartych w tekstach literackich. Wypowiada się swobodnie w określonych formach wypowiedzi (np. sprawozdanie, opis, recenzja), rozróżnia rodzaje i gatunki literackie, redaguje spójne wypowiedzi ustne i pisemne. Nie popełnia błędów rzeczowych, posługuje się jasnym i funkcjonalnym stylem, poprawnie pod względem gramatycznym (dopuszcza się usterki).

bardzo dobry – Uczeń opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania w danej klasie, sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami, także z dziedziny nauki o języku. Dokonuje funkcjonalnej analizy tekstów literackich, wypowiada się na temat systemów wartości w nich zaprezentowanych. Charakteryzuje epoki historycznoliterackie, nazywa i wyjaśnia pojęcia z nimi związane, uzasadnia własne sądy i opinie. Wypowiada się swobodnie w określonych formach wypowiedzi, zachowując ich wyróżniki; rozróżnia rodzaje i gatunki literackie, redaguje wypowiedź spójną, o przemyślanej kompozycji.

celujący – Kryteria takie, jak na ocenę bardzo dobrą w stopniu bezbłędnym; ponadto należy wziąć pod uwagę sytuację, gdy uczeń posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania przedmiotu w danej klasie, samodzielnie rozwija własne uzdolnienia, biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych, proponuje rozwiązania nietypowe. Osiąga sukcesy w olimpiadach i konkursach. Prezentuje własne odczytanie tekstów literackich, określa związki pomiędzy porównywanymi tekstami, umieszcza je w kontekście innych tekstów kultury (np. dzieło sztuki malarskiej, film), w sposób dojrzały wypowiada się na temat systemów wartości, identyfikując się z wybranym; w sposób krytyczny charakteryzuje epokę. Jego wypowiedzi mają charakter twórczy, oryginalny, naukowy. Uczeń konsekwentnie realizuje zamysł kompozycyjny, swobodnie wypowiada się w określonych formach wypowiedzi, zgodnie z zasadami gramatyki polskiej. Posługuje się stylem indywidualnym, świadomie dobierając środki językowe.

Ocenianie sprawdzianów pisemnych

Test typu maturalnego (tzw. czytanie ze zrozumieniem):

0 – 29% (0 – 6 pkt.):	niedostateczny
30 – 49% (7 – 9 pkt.):	dopuszczający
50 – 69% (10 – 13 pkt.):	dostateczny
70 – 89% (14 – 17 pkt.):	dobry
90 – 100% (18 – 20 pkt.):	bardzo dobry

Wypracowanie typu maturalnego:

0 – 29% (0 – 14 pkt.):	niedostateczny
30 – 49% (15 – 24 pkt.):	dopuszczający
50 – 69% (25 – 34 pkt.):	dostateczny
70 – 89% (35 – 44 pkt.):	dobry
90 – 100% (45 – 50 pkt.):	bardzo dobry

Sprawdziany ogólne (utrwalające i podsumowujące wiadomości ucznia):

0 – 35%:	niedostateczny
36 – 38%:	+ niedostateczny
39%:	– dopuszczający
40 – 44%:	dopuszczający
45 – 48%:	+ dopuszczający
49%:	– dostateczny
50 – 62%:	dostateczny
63 – 73%:	+ dostateczny
74%:	– dobry
75 – 82%:	dobry
83 – 88%:	+ dobry
89%:	– bardzo dobry
90 – 96%:	bardzo dobry
97%:	+ bardzo dobry
98 – 100%:	celujący

Każda ocena posiada swoją wagę:

- oceny z pracy klasowej, sprawdzianu, testu (w wersji tradycyjnej i online) obejmującego większą partię materiału, odpowiedzi ustnej liczone są **x 3**;
- oceny z kartkówki, ćwiczenia maturalnego, zadania domowego liczone są **x 2**;
- oceny z aktywności liczone są **x 1**.

W okresie nauki zdalnej nauczyciel może dostosować kryteria oceniania uczniów i zmienić średnią ważoną ocen np. z ćwiczeń utrwalających wiadomości po lekcji.

W okresie nauki zdalnej ze względu na ograniczone możliwości percepcyjne uczniów czy dostęp do komputera ogólna liczba ocen z przedmiotu w I i II semestrze nie musi równać się liczbie godzin z przedmiotu+1.

Klasyfikacja błędów

Błędy gramatyczne, czyli:

1. błędy fleksyjne – oznacza się: **fl.**
2. błędy składniowe – oznacza się: **skł.**

Błędy leksykalne, czyli:

1. błędy słownikowe (wyrazowe) – oznacza się: **wyr.**
2. błędy frazeologiczne – oznacza się: **fraz.**

Błędy stylistyczne – oznacza się: **styl.**

Błędy zapisu, czyli:

1. błędy ortograficzne – oznacza się: **o.**
2. błędy graficzne – oznacza się: **graf.**
3. błędy interpunkcyjne – oznacza się: **i.**

Błędy merytoryczne – oznacza się: **rz.**

